

Sävyjen maailma

Viulun laajennetut soittotekniikat improvisoivan
kansanmuusikon työkaluina

Pihla Perämäki
Taideyliopiston Sibelius-Akatemia
Kansanmusiikin koulutusohjelma
Syksy 2025

Sisällysluettelo

1 Johdanto

2 Laajennetut soittotekniikat

2.1 Suhteeni laajennettuihin soittotekniikoihin

2.2 Kokeellisen viulismien kenttä ja tekniikoiden käyttö kansanmusiikissa

3 Konserttiin valmistautuminen ja harjoitusvideot

3.1 Laajennetut soittotekniikat improvisaatioissani

3.2 Laajennetut soittotekniikat sävellyksissäni

4 Konsertti: mitä loppujen lopuksi tapahtui?

5 Lopuksi

Äänitteet ja internetlähteet

Kirjallisuus

Liitteet

1 Johdanto

Maisterintutkintoni opinnäytteeseen kuuluu sekä kirjallinen että taiteellinen osio, ja halusin kirjoittaa kirjallisen maisterityöni aiheesta, joka liittyisi jollakin tavalla maisterikonserttiini. Mikä olisi yhdistävä tekijä konsertissani, jossa esitän säveltämiäni viululauluja ja sooloviuluimprovisaatiota? Kun mietin omaa soittotyyliäni, keskeisimmäksi asiaksi nousi laajennettujen soittotekniikoiden käyttö. Aihe myös kiinnostaa minua, ja viulun laajennetuista soittotekniikoista on kirjoitettu vähän suomeksi ja vielä vähemmän kansanmusiikin näkökulmasta. Niinpä päädyin tutkimaan laajennettuja soittotekniikoita ja sitä, miten ne esiintyvät omassa soitossani. Tutkin soittotekniikoita maisterikonserttiini liittyvän harjoitteluprosessin aikana, ja tähän työhön sisältyy liitteenä esimerkkivideoita improvisaation harjoittelemisesta. Miten viulun sointia voi muuttaa laajennetuilla soittotekniikoilla? Miten laajennettuja soittotekniikoita voi hyödyntää kansanmusiikissa?

Tutkimuksessani on olennaista muusikkolähtöisyys, sillä sanallistan omaa kokemusperäistä tietoaani laajennettuja soittotekniikoita hyödyntävänä kansanmusiikkiviulistina. Työni kytkeytyy taiteellisen tutkimuksen viitekehykseen, jossa tutkijan täytyy tehdä paljon työtä omaan praktiikkaansa sisältyvän tiedon tunnistamiseksi. Taiteellisesta tutkimuksesta löytyy monenlaisia tutkimisen välineitä. Tutkimusta voi tehdä esimerkiksi kokemalla, tekemällä, havainnoimalla ja tallentamalla erilaisia materiaaleja. (Gröndahl 2023.)

Tässä työssä keskityn maisterikonserttini ohjelmistoon ja erityisesti konsertin improvisaatio-osuuksien harjoitteluprosessiin. Maisterikonserttini *Joka kevät on ainoa kevät* pidettiin Helsingissä, Musiikkitalon Black Boxissa 12.11.2025. Konsertti koostui säveltämistäni viululaulukappaleista ja niiden väleihin sijoittuvista improvisaatio-osuuksista, joissa soitin, lauloin ja liikuin. Tavoitteenani oli luoda taiteellinen kokonaisuus, joka vahvistaisi soolomuusikon identiteettiäni ja haastaisi minut säveltämään musiikkia vain itselleni. Konsertti myös yhdisti monet erilaiset muusikon puoleni yhdistämällä viululaulusävellyksiä improvisaatioon ja liikkeeseen.

Dokumentoin improvisaation harjoitteluprosessiani neljälle videolle tammikuusta 2025 kesäkuuhun 2025, ja tätä työtä varten analysoin näiltä dokumentaatioilta havaitsemiani soittotekniikoita. Improvisaatioita harjoitellessani tavoitteenani oli luoda mahdollisimman erilaisia improvisaatioita ja etsiä erilaisia sävyjä viulustani erilaisten tekniikkojen avulla. Kokeilin myös viulussa erilaisia vireitä, ja tämä lähtökohta osoittautui inspiroivaksi lähtökohdaksi improvisaatiolle. Sivuan työssäni myös viululaulusävellyksissäni käyttämiäni laajennettuja soittotekniikoita, mutta pääpainoni tässä työssä on improvisaatiossa käyttämilläni tekniikoilla.

Kansanmusiikin taiteellisista tutkijoista improvisaatiota eri näkökulmista ovat käsitelleet esimerkiksi Pauliina Syrjälä (2020), Emilia Lajunen (2023) sekä Arja Kastinen (2022). Laajennettuja soittotekniikkoja taas käsittelee Antti Paalanen (2015) monimediaisessa tohtorintyössään *Palkeen kieli – Vaihtoäänisen haitarin paljerytmiikka sävellystyössä*. Viulun laajennetuista soittotekniikoista ei ole tehty Suomessa aiemmin tutkimusta kansanmusiikin viitekehysessä.

Prosessin aikana opin sanallistamaan käyttämiäni tekniikoita ja asettamaan ne laajempaan viitekehukseen. Syventymällä kokeellisen viuluismin kenttään ja analysoimalla muiden viulistien käyttämiä soittotekniikoita sain vahvistusta omalle taiteelliselle identiteetilleni.

Kokeellista musiikkia ja epäkonventionaalisia soittotekniikoita esittäessä kohtaa toisinaan kyseenalaistamista sekä ulkoa että sisäistettynä: *Onko tämä oikeaa musiikkia? Voiko tällaista edes esittää? Pitääkö viulun kuulostaa aina eheältä ja kauniilta? Mikä on kaunista ja mikä rumaa?* Muun muassa tällaisia kysymyksiä olen pyöritellyt mielessäni jo pitkään. Tässä työssä en lähde sen kummemmin arvottamaan minun ja muiden kokeellisten viulistien tuottamia ääniä, eikä niitä mielestäni pitäisikään arvottaa. Kaunis ja ruma ovat subjektiivisia käsitteitä ja paljon kiinnostavampaa on keskittyä esimerkiksi siihen, millaisia vaikutelmia ja maailmoja erilaisilla soittotekniikoilla voi luoda.

Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kansanmusiikin koulutusohjelmassa on ollut paljon tilaa omille kokeiluille ja se on ollut osa koulutusohjelman pedagogiikkaa jo aivan kansanmusiikin osaston alkuajoista 1980-luvulta asti. Emeritusprofessori Heikki

Laitisen (1997) mukaan kansanmusiikin muusikkoihanteena on esiintyvä, säveltävä, luova ja persoonallinen muusikko. Laitinen korostaa myös improvisaation tärkeyttä muusikon identiteetin luomisessa: ”*Onko tämäkin kansanmusiikkia? kyselee moni. Tietenkin on, vastaavat tekijät. Tai ainakin musiikkia: onko muulla väliä?*” (Laitinen 1997 [2003], 347.)

2 Laajennetut soittotekniikat

Vähärivisiä haitareita soittava Antti Paalanen (2015) kuvailee tohtorintyössään kehittämänsä uutta tapaa luoda musiikkia, jolle hän on antanut nimen ”paljerytmiikka”. Hänen sävellyksensä syntyvät soitinväri edellä, ja soitinväriin vaikuttavat niin yksilöllisen instrumentin ominaisuudet kuin Paalasan oma soittotyylä, joka rakentuu hänen persoonastaan, musiikillisesta taustastaan sekä soinnillisista, rakenteellisista ja tulkinnallisista näkökulmistaan. Se, miten hän soitinta käyttää ja millaisia sävyjä hän siitä kaivaa esiin, muokkaa myös soitinväriä.

Soitinväri edellä soittaminen on ollut myös itselläni tärkeä lähtökohta laajennettujen soittotekniikoiden polulle. Haluni luoda mahdollisimman laaja sävytaletti soittooni on avannut tien kokeellisempien tekniikoiden pariin. Paalasan instrumenteissa, vähärivisissä haitareissa, soitinväriin vaikuttaa suuresti palkeen käyttö. Viulussa taas jousenkäytöllä on suuri vaikutus sointiin.

Jousitekniikkaan vaikuttaa kaksi asiaa: missä kohtaa jousi on soittaessa ja miten jousta liikuttaa. Jousi voi olla tallan ja otelaudan välissä (normaali asento), tallan lähellä tai sen päällä (*sul ponticello*), tallan ja kielenpidikkeen välissä (*sub ponticello*), kielten alla, otelaudan päällä (*sul tasto*), vasemman käden sormien ja kielisillan välissä tai viulun simpukan tai kopan päällä. Jousta voi liikuttaa tallan suuntaisesti (normaalisti), kulmassa talleen nähden, ympyrässä kielten päällä, painaen, löysillä jouhilla, tremolossa, arpeggiossa, hyppyyttäen lyömällä jousta kieliä vasten (*battuto*), hyppyyttäen jousen puuosaa kieliä vasten (*col legno battuto*), soittaen jousen puuosalla (*col legno tratto*), tai käyttäen perinteisiä jousitekniikoita kuten spiccato, staccato jne. Oikean käden sormilla voi soittaa pizzicatoa joko sormella, kynnellä, näiden yhdistelmällä tai plektralla. Vasemmalla kädellä voi soittaa pizzicatoa,

vibratoa, mikrotonaalisia ääniä, trillejä, glissandoa ja arpeggiota. (Strange ja Strange 2001, 2.)

Soittotekniikoiden nimet tulevat klassisesta musiikista, enkä itse ole aiemmin nimennyt käyttämiäni laajennettuja soittotekniikoita. Olen kokeilun ja improvisaation kautta löytänyt erilaisia tapoja soittaa viulua. Niitä ei ole opetettu minulle soittotunneilla, vaan olen haeskellut tekniikoita itsekseni. Maisterivaiheessa osallistuin neljästä moduulista koostuvalle Libero Mureddun ja Veli Kujalan opettamalle Sibelius-Akatemian kurssille *Contemporary Free Improvisation*¹, koska halusin syventää tietoisuuttani laajennetuista soittotekniikoista. Se avasi minulle uuden maailman, jossa improvisaatiotyyliini yhdistyi myös atonaalisen improvisaation, nykyklassisen musiikin ja free improvisaation elementtejä. Kurssin kautta pääsin osallistumaan keväällä 2025 METRIC (*Modernizing European Higher Music Education through Improvisation*) -intensiiviperiodille Helsingissä. Periodille osallistui METRIC-verkoston jäsenkonservatorioita ympäri Eurooppaa (metricimpro.eu 2025). Periodilla otin osaa viiden päivän ajan improvisaatiotyöpajoihin ja mestarikursseille, ja pääsin soittamaan monenlaisissa kokoonpanoissa muiden improvisaatiosta kiinnostuneiden opiskelijoiden kanssa.

Improvisaationi on jatkuvaa sävyjen etsimistä. Etsintääni on motivoinut uteliaisuus ja halu laajentaa viuluni sointia ja saada siitä mahdollisimman sävykästä. Patricia ja Allan Strangen (2001) kirja *The Contemporary Violin: Extended Performance Techniques* on suunnattu nykyklassisen säveltäjille ja soittajille, mutta samoja tekniikoita voi ilman muuta käyttää myös kansanmusiikkia soittaessa. Kansanmusiikin tyyliin kuuluu vahvasti melodioiden muuntelu, ja laajennetut soittotekniikat voivat toimia kansanmusiikin muuntelun työkaluna, jolla soittoon saa uusia sävyjä.

---

¹ Contemporary Free Improvisation -kurssin ensimmäisen moduulin osaamistavoitteet olivat Sibelius-Akatemian silloisessa opetussuunnitelmassa seuraavat:

- 1) on oppinut nykymusiikin ja vapaan improvisaation perusmateriaaleja ja tapoja yhdistää edeltävät tietonsa ja taitonsa opittuihin työkaluihin, joita ovat intervallipohjaiset melodiat, ei-tonaalinen harmonia, epäsäännölliset rytmit, graafiset ja tekstipohjaiset partituurit, laajennetut soittotekniikat
- 2) on saanut jonkin verran kokemusta improvisoinnista julkisessa esiintymisessä (Taideyliopisto 2025.)

Omassa soitossani käytössä ovat etenkin jousitekniikat. Käytän paljon hyväkseni jousen paikan vaihtelua ja jousen soittosuuntaa. Myös jousen paineella leikittely on iso osa soittoani. (Ks. Video 5.) Kevyelle jousenkäytölle, joka saa huiluäänet soimaan, en ole löytänyt nimeä klassisen musiikin maailmasta. Strange ja Strange (2001, 14) mainitsevat tämän jousitekniikan käytön Michael Pisonon sooloviulusävellyksessä *mind is moving (II)* (Pisaro 1995), mutta tekniikalle ei ole annettu nimeä. Strange ja Strangen mukaan Pisaro kuvailee ääntä, jossa jousta vedetään kevyemmällä paineella kuin normaalisti huiluäänen kohdalla kieltä, “todella varjomaisena”. Huiluääni kuuluu yhtä aikaa vapaan kielen kanssa ja toimii eräänlaisena tehosteena vapaan kielen päällä. (Strange ja Strange 2001, 14). Tässä työssä käytän jousella tehdyistä huiluäänistä nimitystä *jousihuiluäänet*.

Jousen ylipaineella tuotettua äänellä voi tuottaa joko tarkkoja säveliä tai tekstuurimaista narinaa. Mitä enemmän käyttää painetta, sitä nopeammin jousen täytyy liikkua tuottaakseen juuri tietyn sävelen. Jos sävelellä ei ole väliä, hidas jousenveto suurella paineella tuottaa tekstuurimaista ääntä ilman tarkkaa säveltä. (Strange ja Strange 2001, 17.) Omassa soitossani olen kiinnostuneempi tekstuurin tuottamisesta kuin tarkoista sävelistä ylipainetta käyttäessäni. Varioin kyllä jousen nopeutta ja käytän ylipainetta myös vetäessäni jousta kielensuuntaisesti, jolloin narinan sävelkorkeus muuttuu glissandomaisesti jousta liikuttaessa.

2.1 Suhteeni laajennettuihin soittotekniikoihin

Kiinnostukseni laajennettuihin soittotekniikoihin heräsi vuonna 2019, kun aloin soittaa improvisoitua ambient-musiikkia Hulva-duossa. Ambient-musiikki on muusikko Brian Enon kehittämä termi, joka kuvaa hitaasti etenevää bordunapohjaista musiikkia, joka tuo etualalle hälyn, bordunan ja teknologiset häiriöt ja jättää taustalle melodian ja rytmin. Ambient-musiikissa teokset ovat usein pitkäkestoisia, jopa yli tunnin mittaisia. (Bates 2019, 327–330.)

Kun aloin soittaa ambient-musiikkia viululla, soittotyylini alkoi pikkuhiljaa muuttua. Kesti aikansa, että totuin hitaasti etenevään musiikkiin. Konserttimme olivat 30–60 minuutin mittaisia ja koostuivat yhtäjaksoisesta improvisaatiosta (Hulva 17.1.2019). Hulvan ensimmäisillä keikoilla soitin liikaa ääniä. Siirryin nopeasti motiivista toiseen ja

kyllästyin nopeasti. Vähitellen opin asettumaan aloilleni ja keskittymään tähän hetkeen, kuuntelemaan pitkiä ääniä ja niiden erilaisia sävyjä. Kun soitin viulullani monta minuuttia samaa ääntä, aloin kiinnostua viulun soinnista eri tavalla. Innostuin kokeilemaan, kuinka monella eri tavalla voi soittaa saman äänen. Soittamastani musiikista tuli tämän prosessin tuloksena kiinnostavampaa niin yleisölle kuin muusikoillekin.

Aloitin kokeilut liikuttamalla joustani eri osiin otelautaa. Jos jousen siirtää lähemmäksi tallaa, siitä kuuluu kihisevä ääni. Aivan tallan päällä syntyy kohinaa ja kahinaa. Jos joustaa soittaa otelaudan päällä, ääni pehmenee, ja mitä lähempänä jousi on viulun simpukkaa, sitä kuulaampana viulu soi.

Muistan erään konsertin Lovi-ambientklubilla vuonna 2019. Konsertissa esiintyi kokeellista kansanmusiikkia soittava viulisti Meriheini Luoto (2020) sooloviululla, ja hän soitti huiluääniä pelkällä jousella. Tästä syntyi aivan huumaava meditatiivinen ääni, ja muistan, kuinka kihisin odotuksesta päästä kotiin kokeilemaan samaa tekniikkaa omalla viulullani. Luodon käyttämästä jousihuiluäänitekniikasta onkin tullut yksi lempitekniikkani. Jousen painolla leikitteleminen on yksi tärkeimmistä tavoista, joilla muuntelen viulun ääntä. Kun joustaa liikuttaa kevyesti ja vähillä jouhilla, huiluäänet syttyvät, ja kun taas lisää painoa, kieli alkaa värähdellä matalammilla taajuuksilla ja syntyy narinaa.

Aloittaessani opinnot Sibelius-Akatemian kansanmusiikin koulutusohjelmassa syksyllä 2020 olin tutustunut ambient-musiikin kautta kokeelliseen musiikkiin ja alkanut tutkia, minkälaisia sävyjä laajennetuilla soittotekniikoilla saisin soittooni. Olin silloin säveltänyt ensimmäisiä viululaulujani ja yhdessä niistä, "Huhtikuun taivas" -nimisessä laulussa, loin jousihuiluäänillä tasaisen maton lauluni taustalle.

Kandivaiheen toisena opiskeluvuonna osallistuin Kalle Vainion opettamalle *Luovuuslaboratorio*-sävellyskurssille² jossa kokeilimme erilaisia kokeellisia

---

² Sävellyskurssin osaamistavoitteet olivat Sibelius-Akatemian silloisessa opetussuunnitelmassa seuraavat: Opintojakson suoritettuaan opiskelija

sävellystekniikoita. Äänitimme kurssilla Töölönlahden ympäristön ääniä, ja yksi kurssin tehtävistä oli matkia omalla soittimellaan jotakin äänittämillämme nauhoilla kuuluvaa ääntä. Päätin matkia viulullani työmaalla ulvovaa sirkkeliä. Luultavasti olin jo sitä ennen jollakin Hulvan keikalla leikitellyt jousen painolla ja saanut aikaan narisevaa ääntä, mutta tämä hetki on jäänyt vahvemmin mieleen. Musiikkitalon seitsemännen kerroksen harjoitusluokassa matkin viulullani sirkkeliä ja mietin, mitähän ohikulkevat kansanmuusikot siitä ajattelevat.

Esiteltyäni sirkkeliään seuraavalla luovuuslaboratorion tunnilla kerroin, että pidän ylipaineella soitetun jousen aiheuttamasta narinasta, ja Vainio suositteli minulle Mari Kimuran *The World Below G and Beyond* -levyä (Kimura 2010), josta kerron seuraavassa luvussa tarkemmin. Tällöin minulle valkeni, että narina oli aivan oma tekniikkansa, jota pystyi myös harjoittelemaan ja hiomaan valitsemaansa suuntaan. Aiemmin olin ajatellut, että soitin tahallani "väärin".

Laajennettujen soittotekniikoiden käyttäminen on minulle tapa irtautua viulunsoiton konventioista. Klassista musiikkia opiskellessani pelkäsin väärin soittamista ja virheitä. Laajennettuja soittotekniikoita käyttäessäni aivan tietoisesti rikon klassisen viulun äänentuottamisen sääntöjä ja pidän hauskaa venyttämällä "oikein soittamisen" rajoja.

2.2 Kokeellisen viulismien kenttä ja tekniikoiden käyttö kansanmusiikissa

Kokeellisen musiikin tai viulismien määrittely ei ole yksinkertaista, sillä yksi kokeellisen musiikin keskeisiä ideoita on välttää musiikin esteettinen määrittely. Musiikintutkija Tanja Tiekson mukaan kokeellinen musiikki ylittää normeja, käsitteellisiä rajoja ja luokitteluja. Se kyseenalaistaa konventionaalisten musiikkikäsitteiden määrittelyn ja kokemisen tapoja: lähtöajatuksena mikä tahansa voi olla musiikkia. (Tiekso 2013.)

---

1) osaa tehdä kansanmusiikin historiallisiin tyyleihin pohjautuvia sävellyksiä ja sovituksia,
2) osaa valmistaa sovituksia pienyhtyeelle käyttäen sekä kirjallista että äänikuvaan perustavaa työtappaa sekä näiden yhdistelmää,

3) tuntee sävellyttämisen perusteet,

4) tuntee yhteissäveltämisen perusteet,

5) osaa käyttää nuotinosohjelmaa sävellysten ja sovitusten kirjoittamisessa. (Taideyliopisto 2024.)

“Kokeellisuudesta on kyse esimerkiksi silloin, kun tarkasteltava musiikki vaikuttaa jollakin tapaa oudolta tai hämärältä ja siitä syystä vaikealta määritellä tai ottaa haltuun tavanomaisin ja totutuin esteettisin ja tyyllisin termein.” (Tiekso 2013, 1.)

Kokeellisen musiikin käsitteellä on viitattu esimerkiksi John Cagen ja muiden “New Yorkin koulukunnan” säveltäjien työhön, joka pakenee määritelmiä ja torjuu Euroopan renessanssin ajasta asti vallalla olleen säveltäjän roolin. Toisaalta käsite voi viitata myös laboratoriomaisissa oloissa tuotettuun, etenkin elektroniikkaa hyödyntävään musiikkiin, jota käytetään tavoilla, jotka vertautuvat tieteellisiin kokeisiin. (Pace 2022, 3.)

Kokeellisuudella tarkoitetaan usein nimenomaan klassisen musiikin genren rajojen kokeilua, mutta tässä työssä haluan laajentaa sitä koskemaan myös kansanmusiikin tekemistä. Laitisen (1997) mukaan kansanmusiikki pakenee jo määritelmiä ja hämärtyy koko ajan rajoiltaan enemmän. Kansanmusiikkiin kuuluu perinteitä elvyttävä koulukuntansa, jossa elvytetään vanhoja esittämistilanteita ja arkistonauhoilta löytyviä soittotyylejä. Toisaalta myös avantgardella on kansanmusiikissa paikkansa, jolloin perinteet asetetaan kyseenalaisiksi ja rikotaan ja koetellaan perinteen rajoja. (Laitinen 1997[2003], 346–347.) Mitä tapahtuu, kun astuu perinteisten tanssilajien ulkopuolelle? Mitä kaikkea kansanmusiikki voi olla? Voiko se olla sävyjen tutkimista, narinaa, kahinaa ja huiluäänihuljutusta? Voiko tanssi olla paritanssi pianotuolin kanssa? Soitossani kuuluu aina vahvasti kansanmusiikin tietämykseni. Kuulen sen rouheassa jousenkäytössä, poljennossa ja melodiikassa. Soittotyylissäni liu’un tanssin poljennosta sävyjen maailmaan ja takaisin.

Soitan ja kuuntelen usein musiikkia, jota on vaikea määritellä, joten Tiekson määritelmä kokeellisesta musiikista kuulostaa hyvin tutulta. Määritelmiä pakeneva, oudolta ja hämärältä vaikuttava musiikki on juuri sitä, mitä itse usein tuotan. Minuun vetoaa muusikkona ja kuulijana musiikki, joka jättää kuulijalle tilaa omille tulkinnoilleen eikä selitä itseään liikaa. Viulunsoiton konventioiden välttäminen vaatii uteliaisuutta ja rohkeutta tehdä toisin. Myös Laitisen ajatukset avantgardesta kansanmusiikin kentällä puhuttelevat. Kun maailma on yhä kaupallisempi, marginaali muuttuu turvapaikaksi, jossa on vielä vapaus kokeilla ja kyseenalaistaa.

Patricia ja Allan Strange (2001) jakavat viulunsoiton laajennetut tekniikat jousitekniikoihin, vasemman käden sormien tekniikoihin, perkussiivisiin tekniikoihin sekä eri vireissä soittamiseen. Kansanmusiikin kentällä ainakin jousitekniikat (kuten puntitus), eri vireissä soittaminen ja perkussiiviset tekniikat (esimerkiksi choppaaminen eli jousen rytmikäs lyöminen kieltä vasten) ovat yleisesti käytettyjä tekniikoita.

Tässä luvussa esittelen muutamia viulisteja, joiden musiikki ylittää genererajoja tai pakenee määritelmiä, ja jotka käyttävät soitossaan laajennettuja soittotekniikoita. Esittelemäni viulistit käyttävät suurinta osaa näistä edellä luettelemistani laajennetuista tekniikoista. Kaikki heistä eivät ole kansanmusiikkiviulisteja, mutta monen musiikissa kuuluvat kansanmusiikkivaikutteet.

Meriheini Luoto on säveltäjä ja viulisti, jonka kokeellinen kansanmusiikkiviulismi on toiminut minulle suurena inspiraationa. Luoto on julkaissut kaksi albumia, *Metsänpeitto* (2017) ja *Metsänpeitto 2* (2019), ja kolmas *Talven uneen vaipuen* julkaistiin 24.10.2025 (Luoto 2025). Alla esittelen muutamia tekniikoita, joita poimin Luodon *Metsänpeitto* (2017) -levytyksen teoksista.

Metsänpeitto (2017): III

Pitkien huiluäänten ja virtuoottisen nopeiden huiluäänijuoksutusten vuorottelua. Huiluäänet on soitettu vasemman käden sormilla, ja juoksutukset on kuulokuvan perusteella soitettu yläkieliltä ylimmistä asemista aivan läheltä tallaa.

Metsänpeitto (2017): IV

Jousen ylipaineella leikkittelyä. Viulu narisee, valittaa ja vonkuu. Kuulostaa siltä, että jousta soitetaan normaaliin soittosuuntaan, sillä ylipaine ei aina kestä koko äänen ajan, vaan siitä liu'utaan takaisin viulun normaaliin sointiin tai toisinpäin. Kolmen minuutin kohdilla narina kiihtyy, kuulostaa siltä, että välillä jousta liikutetaan myös kielen suuntaisesti. Narinan taustalla kuuluu kolinaa ja tömistelyä, mutta luulen, että äänet tuottaa joku toinen muusikko, ehkä jaloillaan.

Metsänpeitto: V

Jousiarpeggioita, joissa soivat koko ajan vapaat D- ja E-kielet. Niiden lisäksi on muita väliääniä, jotka vaihtelevat ja luovat melodian. Vapaiden äänten sointi tuo soittoon

kiinnostavaa kumua ja vaihtelevuutta: kun niitä toistaa pitkään, alkaa kuulla kaikenlaisia yläsävelsarjaan kuuluvia ääniä soitettujen äänien lisäksi. Luoto jää soittamaan pelkkää D-ääntä, johon lisää jossain vaiheessa myös vapaat D- ja E-kielet. Tästä hän palaa jossain vaiheessa alun jousiarpeggiokuvioon.

Laura Cannell on englantilainen säveltäjä ja muusikko, jonka musiikki liikkuu kokeellisen musiikin, folkin, kamarimusiikin, varhaisen ja keskiaikaisen musiikin maailmoissa. Cannell on julkaissut kaksitoista sooloalbumia vuodesta 2014 alkaen, ja hänen musiikkinsa on osittain sävellettyä, osittain improvisoitua. Hän soittaa viulun lisäksi oktaaviviulua ja nokkahuiluja. (Cannell 2025a.) Viulua Cannell soittaa viola da gamban puretulla ja uudelleen kootulla jousella. Jousen puuosa on soittaessa viulun alapuolella löyhien josten koskettaessa kaikkia viulun kieliä yhtä aikaa. Kun jousella soittaa, syntyy polyfonisia sointuja. (Cannell 2025b.)

Esimerkkejä laajennettujen soittotekniikoiden käytöstä löytyy Cannellin tuotannosta muun muassa albumilta *Bow & Creak* (Cannell 2023), joka on puolen tunnin yhtäjaksoinen teos, jossa Cannell soittaa erikoisjousellaan polyfonista äänimassaa ja jousen painetta muuttamalla luo teokseen erilaisia sävyjä. Vaikka minulla ei ole erikoisjousta käytössä, olen ottanut omaan soittooni inspiraatiota Cannellin hitaasti etenevien sävellysten tunnelmasta.

Mari Kimura on viulisti, joka on kehittänyt tekniikkaa, jolla viulun saa soimaan jopa oktaavia alemmalla kuin alin G-kieli soi normaalisti. Tämän voi toteuttaa soittamalla ylipaineisella jousella. Kimura kutsuu tätä tekniikkaa nimellä *subharmonics*. Hän on kehittänyt tekniikkaa niin pitkälle, että pystyy soittamaan jousen painetta säätelemällä kaikki intervallit vapaan G-kielen alapuolelta oktaaviin asti. (Kimura 1999.)

The World Below G and Beyond -albumilla esitellään Kimuran hiomaa subharmoniatekniikkaa. Kimuran sävellykset *Gemini for solo violin* kyseiseltä albumilta on hyvä esimerkki subharmonioiden käytöstä. Musiikki on nykyklassista, eikä Kimuralla ole yhteyttä kansanmusiikkiin. Hän on kuitenkin kiinnostava esimerkki siitä, mitä kaikkea laajennetuilla soittotekniikoilla voi tehdä, ja kuinka pitkälle niitä voi kehittää.

3 Konserttiin valmistautuminen ja harjoitusvideot

Maisterikonserttini *Joka kevät on ainoa kevät* koostuu omista viululaulusävellyksistäni sekä sooloviuluimprovisaatioista. Tätä työtä varten dokumentoin omaa harjoitteluani etenkin improvisaation osalta ja kuvasin improvisaatiotani neljälle videolle. Videot on kuvattu keväällä 2025. Videoiden soitto, laulu ja liike on kokonaan improvisoitu: en halunnut suunnitella mitään etukäteen.

Emilia Lajusen (2023) mukaan improvisaatioon tarvittavaa sanavarastoa voi kartuttaa harjoittelemalla. Lajunen kertoo improvisaation olevan yksi kansanmusiikin oleellisista ilmiöistä, joka kuuluu nykypelimannin ilmaisuun tärkeänä osana. Arja Kastinen (2022) taas lähestyy improvisaatiota 1800-luvun karjalaisen kanteleensoittajan näkökulmasta, yksinäisen soittajan tapana löytää yhteys itseensä. Pauliina Syrjälän (2020) mukaan intuitio eli siihenastisten kokemusten summa on tärkeässä osassa improvisaatiota. Minunkin improvisaatioissani kuuluu kaikki, mitä olen tähän asti soittanut ja mistä olen vaikutteita ottanut, ja laajennetut soittotekniikat ovat iso osa käyttämäni työkalupakkia. Harjoittelemalla improvisaatiota voin laajentaa tätä työkalupakkia entisestään.

3.1 Laajennetut soittotekniikat improvisaatioissani

Lajusen (2023, 65) mukaan improvisaatio on hetkeen heittäytymistä. Mielestäni improvisoivan muusikon tärkein ominaisuus on uteliaisuus. Täytyy olla kiinnostunut siitä, mitä soittaa, muuten kukaan muukaan ei siitä tule kiinnostumaan. Tämä uteliaisuus on johdattanut minut yhä syvemmälle laajennettujen soittotekniikoiden maailmaan. Laajennetut soittotekniikat ovat minulle keino venyttää soittimeni rajoja ja löytää uusia sävyjä soittooni. Lähtökohtani improvisaatiolle voi olla sävyjen kuunteleminen, mutta myös liikkeen ja improvisaation yhteyden tutkiminen. Kun liikutan joustani eri tavoin, mietin myös sitä, miltä liike tuntuu. Samalla liike muuttaa ääntä.

Video 1: 13.1.2025

Tällä videolla leikittelen jousen paikalla. Soitan sillä tallan päällä, otelaudan päällä, viulun sivua vasten ja tallan ja kielenpidikkeen välissä. Sen lisäksi varioin jatkuvasti

jousen liikkeen suuntaa: soitan jousella sekä tallan että kielen suuntaisesti sekä ympyrässä kielten päällä. Vaihtelen jousen painetta narinaa aiheuttavasta ylipaineesta keveään jouseen, joka saa huiluäänet soimaan. Alla kuvaus videolla käytetyistä tekniikoista.

00:00 Käytän ylipainetta kieliin, eli kääntelen jousta kieltä vasten, josta syntyy nuotion risahtelua muistuttava ääni.

00:30 Soitan tallan päällä (sul ponticello) ja painan jousta samaan aikaan. Liikutan jousta kielen suuntaisesti samalla kun painan sitä.

01:45 Kevennän jousta ja suurennan liikettä. Siirryn otelaudan päälle (sul tasto) ja vaihdan liikettä tallan suuntaiseksi. Peitän kielet sormillani.

02:30 Painan jousta niin, että syntyy nariseva ääni, sitten kevennän ja huiluäänet alkavat soida.

03:45 Siirrän jousen viulun sivua vasten. Kun jousi soittaa viulun sivua, syntyy kahiseva ääni.

04:08 Hiljaista soittoa otelaudan päällä (sul tasto). Peitän edelleen kielet sormillani.

04:30 Siirryn otelaudan päältä lähelle tallaa (sul ponticello). Soitan hyvin kevyesti. Kuuluu vain kahinaa, ei soivaa ääntä ollenkaan. Kun siirryn vielä lähemmäksi tallaa, hyvin korkea huiluääni alkaa soida.

06:30 Alan liikuttaa jousta ympyrässä kielten päällä. Painan enemmän, kieli alkaa narista mutta samaan aikaan D-kielen sormella tehty huiluääni soi yhä.

07:11 Jään paikalleni ja kääntelen jousta kieliä vasten samalla tavalla kuin alussa.

09:00 Siirryn tallan ja kielenpidikkeen väliin (sub ponticello). Soitan jousen kärjessä ja jousen kärki osuu satunnaisesti kieliin. (Video 1. 13.1.2025.)

Video 2: 20.1.2025

Istun lattialla. Soitan otelaudan päällä (sul tasto) hyvin kevyesti ja samalla liikun, kallistelen kehoani ja viuluani puolelta toiselle. Sormet peittävät kielet niin, että kuuluu pelkkää kahinaa ja aavistus soivasta äänestä. Soitan pitkiä ääniä, joiden päälle laulan vokaaleilla dissonoivia ääniä. Siirryn soittamaan pariääniä, lisään jouseen puntitusta eli äänen painottoman iskun aksentoimista ja soitan jouhikkomaista melodiaa

synkooppijousella. Video on lyhyempi kuin ensimmäinen ja siirtyy asiasta toiseen nopeammin. Ehkä lyhyemmän keston takia käytän vähemmän laajennettuja soittotekniikoita, ehkä myös perinteiseltä kuulostavan melodian improvisoiminen vaikuttaa soittotyyliin.

Video 3: 16.5.2025

Olen Musiikkitalon seitsemännen luokan viululuokassa. Lainaan koulun viulua, koska haluan kokeilla erilaista virettä viuluun. Kun otan viulun seinältä, se onkin jo valmiiksi erikoisessa vireessä, enkä lähde vaihtamaan sitä. Niinpä viritykseni on sattuman kautta tällä videolla Gb-Db-Gb-Db.

Soitan vapailla kielillä, ensin tallan ja otelaudan keskellä, sitten *sul ponticello*. Ensin soitan pitkiä ääniä, sitten arpeggioita kaikilla kielillä. Liikutan jousa tallan ja otelaudan välillä, vaihtelen paikkaa normaalin soittopaikan, *sul ponticellon* ja *sul taston* välillä. Siirryn tallan ja otelaudan väliin ja nopeutan jousen liikettä. Jousi alkaa hieman pomppia kielillä spiccatomaisesti. Nostan jousen ilmaan ja pidän tauon.

Tauon jälkeen soitan kieliä näppäillen, ensin yhtä kieltä kerrallaan etusormella, sitten lisään toisen kielen peukalolla. Soitan myös kieliä "nyppien" eli tartun kieleen molemmilla sormilla. Silloin syntyy perkussiomaisempi ääni kuin normaalista pizzicatosta. Siirryn soittamaan huiluääniä vasemman käden sormilla. Ensin jousen paine on normaali, sitten alan painaa sitä enemmän, ja saan aikaan äänen, joka narisee, mutta huiluääni soi kuitenkin narinan läpi.

Leikittelen pitkään tällä äänellä. Jouseni käy välillä tallan lähellä. Alan laulaa rallatellen melodiaa huiluääninارينan päälle. Hiljennän laulua ja kevennän jousa niin, että kuuluu melkein pelkkää kahinaa. Soitan huiluääniglissandoja ja sen jälkeen nopeita *free impro*-tyylisiä juoksutuksia. Alan soittaa samaa melodiaa, jota lauloin äsken hieman varioiden.

Video 3:ssa viulun erilainen vire sai minut kokeilemaan uudenlaisia asioita. Esimerkiksi huiluäänin ja narinan yhtäaikainen soiminen oli minulle aivan uusi asia. Videossa soitan myös *free impro*-tyylistä nopeaa juoksutusta, jota ei ole aiemmilla videoilla ollut.

Kun soitan kansanomaista melodiaa, lakkaan käyttämästä laajennettuja tekniikoita. Sama tapahtui videolla kaksi jouhikkomaista melodiaa soittaessa. Laajennetuilla soittotekniikoilla leikkiminen ja niiden käyttäminen liittyy mielessäni enemmän improvisaatioon. Kansanmusiikki on mielessäni eri lokerossa, joten kansanmusiikki-improvisaatiota soittaessani käytän selkeästi laajennettuja soittotekniikoita vähemmän.

Video 4: 5.6.2025

00:00 Kerron testaavani A-C-A-B -virettä. Aloitan pariäänillä.

02:47 siirryn soittamaan akordeja

03:20 alan soittaa melodiaa kahdella alimmalla kielellä

03:50 melodiasta syntyy jouhikkomainen impro punteilla ja synkooppijousella, A-kieli soi vapaana ja soitan C-kielellä melodiaa

05:50 siirryn asemaan, ykkössormi on A-sävelessä

05:30 soitan vapaata A-kieltä ja C-kielellä kaikenlaista freeluritusta

06:00 takaisin jouhikkomelodiaan

06:25 soitan huiluääniä, C-kielellä A-huiluääntä ja kaverina alinta A-kieltä

07:11 lyön huiluäänisormeja säännöllisessä rytmissä vasten kieltä, välillä kaverina alempi ja välillä ylempi A-kieli

08:57 alan laulaa tämän päälle A-vokaalilla, hidastan jouta, laulan korkealta melodiaa

10:00 lopetan laulamisen

11:20 nopeutan tahtia, sitten hidastan

12:00 pidän tauon

12:14 huiluäänitrilli + vapaa kieli jatkuu, alan liikkua, teen ympyrää päälläni ja koko vartalollani, kallistun välillä eteen- välillä taaksepäin

13:00 nopeutan trillikuviota ja heitän välillä jousen ilmaan

13:40 hidastan kuviota, sen jälkeen nopeutan vasemman käden trilliiä ja alan liikuttaa kättäni pitkin kieltä

14:00 free impro -hulinaa

15:15 glissandoa A-kielellä, liu'un D-ääneen ja soitan viereistä C-kieltä vapaana sen kanssa

16:00 improvisoidut laulun sanat: "eilen laitoin kesämekon päälleni", sitten pitkää E-vokaalia, A-vokaalia, laulan matalalta ja kuuntelen miten äänet resonoivat viulun kanssa, vaihdan O-vokaaliin

17:00 soitan samaa trillikuviota kuin kohdassa 12:14. Pohdiskelen videon lopussa, että A-C-A-D tai A-C-A-E vire voisi olla parempi

Jälleen uudenlainen vire saa kokeilemaan paljon erilaisia tekniikoita. Viulu kuulostaa erilaiselta ja siihen ehkä suhtautuukin vähän kuin uutena soittimena, kun kielet eivät ole perinteisessä G-D-A-E -vireessä. Silloin uteliaisuus kasvaa ja kiinnostun kokeilemaan, kuinka eri tekniikat muuttavat juuri tässä vireessä olevan viulun ääntä.

3.2 Laajennetut soittotekniikat sävellyksissäni

Esitin konsertissani neljä viululaulusävellystä. Usein sävellyksieni lähtökohtana ovat kirjoittamani sanat. Sanoitukset ovat paikoin hyvin minimalistisia kuvauksia postikorttimaisista hetkistä, mutta niiden kaikkien taustalle liittyy mielessäni jokin tunnetila tai tarina, joka kuuluu laulujen tulkinnessa. Sävellykset ovat syntyneet kokeilemalla ja improvisaation kautta. Myös lopullisissa sävellyksissä rakenne on avoin muuntelulle. Niihin kuuluu improvisoituja osuuksia, joissa käytän laajennettuja soittotekniikoita tuomaan esiin erilaisia tunnetiloja ja sävyjä, joita käsittelen myös sanoissani.

"Tihkusateen paino"

Säkeistöjen taustalla soitan puntitetulla jousella. Jousi pysyy perinteisellä soittopaikalla tallan ja otelaudan välissä. Sävellyksen B-osassa soitan laulun taustalla arpeggioita. Muuntelen arpeggioiden sävyjä soittamalla välillä huiluäänijousella ja muuttamalla jousen paikkaa otelaudan päälle tai *sul ponticelloon*.

"Ainoa kevät"

Soittotekniikkani ovat melko perinteisiä tässä sävellyksessä. Säestän lauluani pizzicatolla. Loppuosassa pyörin, soitan ja laulan samaan aikaan. Pyörinnässä jalan polkaisut toimivat perkussiivisena elementtinä ja liike korostaa soittoni poljentoa. Akustisesti soittaessa pyörintä aiheuttaa efektin, jossa soittoni ja lauluni kuuluvat

yleisöle milloin kovempaa, milloin hiljempaa riippuen siitä, olenko kääntynyt päin yleisöä tai lavan taka- tai sivuseiniä.

“Läpi pihan”

Tähän sävellykseen siirryn liukuvasti pidemmästä improvisaatiosta, jossa yhdistän liikettä, soittoa ja laulua. Improvisaatio tapahtuu pianotuolilla. Siirryn improvisaatiosta sävellykseen nousemalla ylös tuolilta ja alkamalla soittaa jousihuiluääniä vapaalla D-kielellä. Sävellyksestä lauletaan kimaltelevasta hangesta ja tähtitaivaasta, ja huiluäänien hulmuava sointi tuo mieleeni yötaivaan pakkasella. Laulun toisessa säkeistössä lopetan jousihuiluäänit ja soitan laulumelodialle stemmaa. Tällöin jousi on perinteisessä soittopaikassa tallan ja otelaudan välissä. Säkeistön jälkeen tulee instrumentaalipolskamelodia, ja siitä siirryn rytmikkääseen viulukuvioon, joka säestää lauluimprovisaatiota. Tämän viulukuvion aikana jouseni on välillä kevyempi ja huiluäänimäisempi, välillä rouheampi, jolloin vapaat kielet soivat viulukuvion mukana. Välillä jousi käy tallan lähellä, jolloin viulun sävystä tulee kihisevämpi.

“Lintu laskeutuu”

Aloitan sävellyksen pizzicatolla, jonka päälle laulan U-vokaalilla melodiaa. Vaihdan näppäilystä jouseen ensimmäisen säkeistön jälkeen, kun säestän välisosaa sointuarpeggioilla. Viimeisessä säkeistössä soitan jousihuiluääntä G-kielellä. Viulukäden etusormeni on painettu alas A-sävelen kohdalla. Laulan linnun laskeutumisesta katolle, ja nopea jousihuiluääni kuulostaa linnun siiven iskuilta. Viimeisen säkeistön loppuessa voimistan jousihuiluääniä ja soitan improvisaation, jossa vaihtelen jousen paikkaa koko kielen pituudelta. Siirryn otelaudan päältä hitaasti kohti *sul tasto*a, ja sävellyksen ja koko konsertin viimeisen äänen soitan *sub ponticello*sta, tallan ja kielenpidikkeen välistä. Improvisaatiota soittaessani kuvittelen linnun, joka kaartelee taivaalla etsien laskeutumispaikkaa ja lopulta laskeutuu katolle.

4 Konsertti: Mitä loppujen lopuksi tapahtui?

Maisterikonserttini oli keskiviikkona 12.11.2025 Helsingissä Musiikkitalon Black Boxissa. Tässä luvussa tarkastelen konsertissa esitettyjen kappaleiden kautta, millaisia laajennettuja soittotekniikoita käytin konsertissa.

“Tihkusateen paino”

Kävelen lavalle jo soittaen. Käytän vahvaa puntitusta jousessa. Muuten pidän viulun äänen melko perinteisenä. Vasta laulun loppupuolella mukaan tulee kevyttä huiluäänijousta, *sul ponticelloa*, *sul tastoja* ja arpeggioita.

”Impro 1”

Soitan viululla, joka on ADAD-vireessä. Aloitan soittamalla vapaata alemmaa D-kieltä jousihuiluäänillä ja *sul ponticellolla*: jousi on kevyt ja lähellä tallaa, kuuluu kihinää ja vaihtelevia huiluääniä. Alan liikuttaa jousta ympyrän muotoisesti ja asetan jousen D-kielen lisäksi myös ylemmälle A-kielelle. Jousi liikkuu ympyrän muotoisesti melkein koko kielen pituudelta. D-kieli jää pois ja soitan vain A-kieltä. Hidastan jousen liikettä ja alan soittaa myös ylempää D-kieltä. Nyt jousi kulkee tallan ja otelaudan välissä normaaliin soittosuuntaan. Soitan samalla vasemman käden pizzicatolla alempia kieliä.

Hiljennän soittoa. Tässä kohtaa mieleni tekisi laulaa, mutta kuulostelen ensin pitkään, mikä ääni sopisi soiton päälle. Pizzicatot jäävät pois. Laulan korkealta E-vokaalilla, siitä siirryn A-vokaaliin ja O-vokaaliin. Kuulostelen, miten yläsävelsarjat alkavat soida ja miten laulu ja viulu sointuvat yhteen. Minulla on käytössä kaksi säveltä laulussani. Lopuksi siirryn laulamaan vielä matalampaa säveltä. Lopuksi viulu jää pois ja jäljelle jää vain laulu.

“Ainoa kevät”

En käytä laajennettuja tekniikoita, mutta kappaleen loppuosassa pyörin ja soitan samaan aikaan. Jalan poljenta pyöriessä lisää kappaleeseen perkussiivisen elementin. Konsertti on äänentoistollinen, joten aivan samanlaista efektiä laulun voimistumisesta ja hiljenemisestä liikkeen mukana ei saada kuin akustisessa esiintymistilanteessa.

Konsertin ääniteknikko Olli Ovaskainen luo kuitenkin liikkeen illuusion kierrättämällä vahvistettuani soittoani kaiuttimesta toiseen.

”Impro 2”

Kävelen edellisen laulun loputtua pianotuolin luo, joka on lavan oikeassa reunassa. Nojaan kädelläni vasten tuolia, kierrän sen ja asetun sen päälle polvilleni. Kumarrun eteenpäin, kunnes makaan reisieni päällä ja roikotan päätäni, kättäni ja viuluani lattian lähellä. Liikutan oikeaa kättäni vasten lattiaa, jousi ja viulu ovat vasemmassa kädessä. Nostan oikean käden ylös ja avaan rintakehää ja katsettani kohti kattoa. Laulan ylhäällä pari lintumaista äännähdystä ja palaan lattian tuntumaan pyörittämään kättäni. Sitten alan soittaa näppäillen kieliä, otan jousen ja alan soittaa paineistetulla jousella narinaa. Liikutan joususta ensin tallan, sitten kielten suuntaisesti. Olen edelleen polvieni päällä ja pää alassuun, viulu on pystyssä lattialla kuin sello. Lopetan soiton ja nostan oikean käteni taas ylös, tällä kertaa jousi on kädessäni. Nousen istumaan tuolille polvilleni. Soitan painavalla jousella tallan lähellä, kuuluu vuoroin huiluääntä, vuoroin narinaa. Nousen pystyyn ja seisomaan pianotuolin taakse. Soitan kevyellä huiluäänijousella, vuorottelen soi huiluääni, vuorotellen vapaa D-kieli. Lisään jousen painetta, ja nyt viulun ääni vuorottelee huiluäänien ja narinan välillä. Jousen paineen kasvaessa myös äänenvoimakkuus ja intensiteetti kasvavat. Soitan hitaalla ja paineistetulla jousella. Viulun ääni narisee ja narinan seasta kuuluu toisinaan myös subharmonisia säveliä. Alan soittaa kielten suuntaisesti ja siirryn siitä nopeisiin *free impro* -juoksutuksiin ja kaksoisääniglissandoihin. Hidastan jousen liikettä, muutan liikkeen ympyränmuotoiseksi ja soitan paineistetulla jousella. Alan soittaa hiljaista narinaa kallistelemalla paineistettua joususta vasten kieliä. Tästä siirryn jousihuiluääniin vapaalla D-kielellä ja kävelen pianotuolin eteen.

“Läpi pihan”

Kappale alkaa suoraan toisen impron perään ilman taukoa. Alan laulaa jousihuiluäänien päälle laulun sanoja. Toisessa säkeistössä siirryn perinteiseen viulun soitteeseen ja soitan laulumelodialle stemmaa. Polskaväliosassa soitan melodiaa kolmannella kielellä kevyemmällä jousella, jolloin melodia yhä kuuluu, mutta ääni on kihisevämpi. Loppuosan rytmikkäässä kuviossa soitan välillä *sul ponticellosa*, mutta

pääosassa on perinteinen sointi. Kuvion loppupuolella otan vapaat kielet mukaan ja soitan rosoisella otteella.

“Lintu laskeutuu”

Aloitin pizzicatolla ja kävelen laulaessani intromelodiaa pizzicaton päälle. Väliosassa soitan arpeggiojousella, ja toisessa säkeistössä soitan jousihuiluääniä G-kielellä viulukäden ensimmäisen sormen ollessa painettuna alas A-sävelen kohdalle. Soitan jousen kärjellä nopeaa kevyttä huljutusta. Siirryn pikkuhiljaa kohti tallaa, jolloin huiluäänet eivät soi enää niin selvästi vaan kuuluu kihisevämpi ääni. Laulusäkeistöjen loppuessa suurennan liikettäni ja soitan kovempaa, edelleen kärkijousella. Jousi käy välillä myös D-kielellä ja liikutan sitä *sul tastoon*. Alan soittaa D- ja G-kieliä jousihuiluäänellä ympyränmuotoisella liikkeellä. Huiluäänet soivat kirkkaasti, sävelten korkeus riippuu siitä missä kohdassa kieltä satun milloinkin olemaan. Siirryn takaisin tallansuuntaiseen jouseen ja *sul tastoon*. Hiljennän äänenvoimakkuutta. Tässä vaiheessa soitan vapaalla G-kielellä. Vien jouta hiljalleen takaisin kohti tallaa hiljentäen koko ajan äänenvoimakkuutta. Lopulta ääni on vain kihinää ja kahinaa lähellä tallaa ja tallan päällä. Viimeisen äänen soitan *sub ponticellosta*.

5 Lopuksi

Olen tutustunut laajennettuihin soittotekniikoihin aiemmin tekemisen kautta. Tätä työtä kirjoittaessani tarkastelin niitä minulle uudesta, teoreettisesta näkökulmasta. Kirjallisuuteen ja äänitelähteisiin tutustuminen vahvisti taiteilijan identiteettiäni. Työ oli vahvasti yhteydessä maisterikonserttini valmistautumisprosessiin ja kirkasti konsertin taiteellista kokonaisuutta entisestään.

Toisessa luvussa kirjoitan, että laajennettuja soittotekniikoita voi ilman muuta käyttää myös kansanmusiikissa. Improvisaatiovideoita tutkiessani huomasin kuitenkin, että improvisoidessani kansanmusiikkityylillä laajennettujen soittotekniikoiden käyttö itse asiassa vähenee. Laajennettujen soittotekniikoiden perinne tulee vahvemmin klassisen musiikin puolelta, ja itse olen alkanut käyttää niitä ambient-musiikkia soittaessani. Mielijohteisesti improvisoidessani käytän soittotekniikoita intuitiivisesti sellaisissa

kohdissa, joissa olen niitä ennenkin tottunut käyttämään. Kansanmusiikkia soittaessani siirryn perinteisempään soittotyylisiin. Seuraavaksi haluankin haastaa itseäni käyttämään laajennettuja soittotekniikoita yhä enemmän myös kansanmusiikissa, sillä niillä voin laajentaa soittoni sävypalettia.

Emilia Lajunen (2023) kuvailee, kuinka hänen taiteellisessa tohtorintutkimuksessaan kiinnostavin osa oli, mitä tapahtui pitkän estetiikan, pelimannimusiikin ja tanssin leikkauspinnossa; mitä tapahtui tai oli tapahtumatta kaikkien tutkimuksen elementtien risteyksessä. Omassa taiteellisessa työssäni risteytyvät kansanmusiikki, laajennetut soittotekniikat, vapaa improvisaatio, liike ja laulu. Elementtien yhdistäminen voi luoda kiinnostavaa uutta taidetta, ja itsensä haastaminen yhdistämällä kansanmusiikkiin laajennettuja soittotekniikoita vielä nykyistä enemmän voisikin viedä taidettani vielä pidemmälle.

Omissa sävellyksissäni kansanmusiikkipiirteet ja laajennetut soittotekniikat yhdistyvät jo. Kansanmusiikille tyypillinen poljento on läsnä, ja laajennetut soittotekniikat värittävät sävellysten tunnelmaa ja auttavat luomaan maailmaa, johon sukellan maisterikonsertissani. Kansanmusiikkipiirteet ja laajennetut soittotekniikat esiintyvät musiikissa silti usein vuorotellen, eivät yhtä aikaa. Jatkossa voisin yhdistää niitä yhä enemmän kokonaisuudeksi.

Omassa soitossani vahvimpina tekniikkoina toimivat jousen paineella ja suunnalla leikkittely. Olen kiinnostunut vastakohdista: toisaalta ylipaineistetun jousen tuottamasta rujosta narinasta, toisaalta kevyen jousen tuottamista kirkaista jousihuiluäänistä. Tulevaisuudessa aion jatkaa laajennettujen soittotekniikoiden tutkimista taiteellisessa työssäni.

Taiteellinen identiteettini liikkuu monen genren rajamailla. Kansanmusiikkitausta kuuluu soittoni poljennossa ja säveltämissäni melodioissa. Toisaalta taiteellista työtäni ohjaa vahvasti kokeellisuus. Jäin miettimään kokeellisen muusikon identiteettiä. En ole varmasti ainoa, joka painiskelee muusikkoidentiteettinsä kanssa, ja genrejen välimaastossa uiskennellessä voi välillä olla vaikea löytää omaa paikkaansa musiikkimaailmasta. Toisaalta erilaisten genrejen yhdistäminen on mielestäni aina vahvuus, ja se voi synnyttää kiinnostavia ja ennenkuulumattomia tuloksia.

Äänitteet ja internetlähteet

Cannell, Laura. 2025a. Laura Cannell. lauracannell.com, vierailtu 4.12.2025.

Cannell, Laura. 2025b. Bow & Creak.

<https://brawlrecords.bandcamp.com/album/bow-creak>, vierailtu 4.12.2025. Hulva.

2019. Live at Lovi Ambientklubi. <https://soundcloud.com/hulva/live-at-lovi-ambientklubi-2019-01-17>, vierailtu 16.12.2025.

Luoto, Meriheini & Metsänpeitto. 2019. Live at Kamppi Chapel 11.9.2019.

https://youtu.be/qdEPo-ULrIk?si=mzOh2K_C_ExrVGog, vierailtu 16.12.2025.

Luoto, Meriheini. 2017. *Metsänpeitto*. LUOCD-01.

Luoto, Meriheini. 2025. Meriheini Luoto. www.meriheiniluoto.com, vierailtu 4.12.2025.

Metricimpro. 2025. <https://metricimpro.eu/about/>, vierailtu 4.12.2025.

Taideyliopisto 2025. Opinto-opas. opinto-opas.uniarts.fi, vierailtu 4.12.2025

Kirjallisuus

Gröndahl, Laura (toim). 2023. *Taiteellinen tutkimus*. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja 76. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu.

Kastinen, Arja. 2022. "Connected Alone – An Ancient Musical Culture As a Tool For Self-Expression Today." *RUUKKU – Studies in Artistic Research* 18.

<https://doi.org/10.22501/ruu.1088859>

Kimura, Mari. 1999. "How to Produce Subharmonics on the Violin." *JNMR* 28(2).

http://web.archive.org/web/20050410192127/http://www.swets.nl/jnmr/vol28_2.html

Laitinen, Heikki. 1997 [2003]. "Kansanmusiikkia ensi vuosituhannella?! Muutamia mahdollisia näkökulmia." Teoksessa *Iski sieluihin salama. Kirjoituksia musiikista*, toimittaneet Riitta-Liisa Joutsenlahti ja Hannu Tolvanen. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Lajunen, Emilia. 2023. *Kylällinen riivattuja pelimanneja – Arkistotallenteet ja samanaikainen tanssiminen ja soittaminen muusikon ilmaisun laajentajina*. Taiteellisen tohtorintutkimuksen tutkielma. Sibelius-Akatemian kansanmusiikkijulkaisuja 38.

Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.

Paalanen, Antti. 2015. *Palkeen kieli – Vaihtoäänisen haitarin paljerytmiikka sävellystyössä*. Taiteellisen tohtorintutkinnon tutkielma. Sibelius-Akatemian kansanmusiikkijulkaisuja 25. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia.

Pace, I. 2022. “The Two Traditions of 'Experimental Music': Implications for the Later Conceptual history.” Paper presented at the Xperimus 2022 Conference, 16 Apr 2022, Porto, Portugal. <https://openaccess.city.ac.uk/id/eprint/30398/>

Strange, Patricia, ja Strange, Allan. 2001. *The Contemporary Violin: Extended Performance Techniques*. University of California Press.

Sturman, Janet L. (toim.). 2019. *The SAGE International Encyclopedia of Music and Culture*. SAGE Publications.

Syrjälä, Pauliina. 2020. “Lempeä nostattamassa – Kansanmusiikko improvisoivana säveltäjänä.” *RUUKKU – Studies in Artistic Research* 13.

<https://doi.org/10.22501/ruu.445779>

Tiekso, Tanja. 2013. *Todellista musiikkia: Kokeellisuuden idea musiikin avantgardemanifesteissa*. Osuuskunta Poesia.

<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/f19af856-6162-4f67-bf47-abc3963e89e0/content>

Liitteet

Video 1. 13.1.2025 https://drive.google.com/file/d/10FJO0GwL9hLoGLIJga-euqOb6XpuuQd5/view?usp=drive_link

Video 2. 20.1.2025

https://drive.google.com/file/d/1tjbYEigsmj41Lt3Gqx4U1a8DkUqeCSzJ/view?usp=drive_link

Video 3. 16.5.2025

https://drive.google.com/file/d/1ZLbjryGcWXG6dbT0QvEfPRMu5HNrGFUN/view?usp=drive_link

Video 4. 5.6.2025 https://drive.google.com/file/d/1ibmEZSClOpPFySdEYD9yw8Kb4Bt-2LC7/view?usp=drive_link

Video 5. 12.11.2025

https://drive.google.com/file/d/11YJb1KsiQb1XiC8ea_mo5da4OMK2yYY3/view?usp=drive_link